

Jerzy Łabanowski

**STALE ODPORNE
NA KOROZJĘ
I ICH SPAWALNOŚĆ**

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

SPIS TREŚCI

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH OZNACZEŃ	5
WSTĘP	7
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STALI ODPORNYCH NA KOROZJĘ	9
2. SPAWALNOŚĆ STALI ODPORNYCH NA KOROZJĘ	17
3. METODY SPAWANIA STALI ODPORNYCH NA KOROZJĘ	23
3.1. Spawanie łukowe elektrodą otuloną	23
3.2. Spawanie łukiem krytym	25
3.3. Spawanie łukowe w osłonach gazów	27
4. MARTENZYTYCZNE STALE NIERDZEWNE	35
4.1. Typy martenzytycznych stali nierdzewnych	36
4.2. Metalurgia martenzytycznych stali nierdzewnych	38
4.3. Spawalność martenzytycznych stali nierdzewnych	40
5. FERRYTYCZNE STALE NIERDZEWNE	45
5.1. Typy ferrytycznych stali nierdzewnych	46
5.2. Odporność stali ferrytycznych na korozję	48
5.3. Metalurgia ferrytycznych stali nierdzewnych	49
5.4. Spawalność ferrytycznych stali nierdzewnych	55
6. AUSTENITYCZNE STALE NIERDZEWNE	57
6.1. Typy nierdzewnych stali austenitycznych	62
6.2. Struktura złączy austenitycznych stali nierdzewnych	64
6.3. Spawalność austenitycznych stali nierdzewnych	70
6.4. Właściwości mechaniczne złączy austenitycznych stali nierdzewnych	75
6.5. Spawanie austenitycznych stali nierdzewnych	77
6.6. Odporność na korozję austenitycznych stali nierdzewnych	79
6.7. Przebarwienia powierzchni złączy spawanych stali austenitycznych	91
6.8. Zagrożenia eksploatacyjne instalacji wykonanych ze stali austenitycznych	96
7. FERRYTYCZNO-AUSTENITYCZNE STALE NIERDZEWNE (DUPEKS)	109
7.1. Typy ferrytyczno-austenitycznych stali nierdzewnych	110
7.2. Metalurgia ferrytyczno-austenitycznych stali nierdzewnych	113
7.3. Właściwości mechaniczne i fizyczne ferrytyczno-austenitycznych stali nierdzewnych	127
7.4. Spawalność ferrytyczno-austenitycznych stali nierdzewnych	130
7.5. Spawanie stali dupleks i właściwości mechaniczne spoin	141
7.6. Spawalność stali dupleks w warunkach podwodnych	144
7.7. Odporność korozyjna stali ferrytyczno-austenitycznych	148
7.8. Zastosowanie stali dupleks	157

8. STALE NIERDZEWNE UTWARDZANE WYDZIELENIOWO	161
8.1. Metalurgia stali utwardzanych wydzieleniowo	161
8.2. Spawalność stali utwardzanych wydzieleniowo	164
9. RÓŻNOIMIENNE ZŁĄCZA STALI ODPORNYCH NA KOROZJĘ	167
BIBLIOGRAFIA	181

WSTĘP

Stale odporne na korozję stanowią ważną grupę materiałów konstrukcyjnych stosowanych do wytwarzania konstrukcji i urządzeń przemysłowych, eksploatowanych w warunkach agresywnych środowisk korozyjnych, a także różnych obciążeń cieplnych. Podstawową technologią wytwarzania konstrukcji z tej grupy stali jest spawanie. Powszechnie przyjmowany pogląd, że stale te są bezwarunkowo odporne na korozję i dobrze spawalne należy traktować z dystansem. Praktyka bowiem wskazuje, że spawalniczy cykl cieplny może istotnie pogorszyć odporność korozyjną stali i/lub właściwości mechaniczne w wyniku nieumiejętnego stosowania technik spawalniczych. Odnosi się to szczególnie do nowych gatunków wysokostopowych stali, charakteryzujących się wysoką odpornością korozyjną. Dobór materiałów i technologii spawania powinien być uwarunkowany znajomością przemian fazowych zachodzących w obrębie złącza spawanego, które decydują o końcowej mikrostrukturze i właściwościach tych stali.

W monografii przedstawiono charakterystykę podstawowych grup stali odpornych na korozję, a zwłaszcza stali nierdzewnych, oraz szczegółowe analizy wpływu cykli cieplnych spawania na strukturę i właściwości złączy w aspekcie spawalności metalurgicznej, technologicznej i konstrukcyjnej stali. Poza analizą dostępnej literatury, w monografii zawarto opis doświadczeń Autora dotyczących badań spawalności stali austenitycznych oraz stali typu duplex, w tym w specyficznych warunkach, pod wodą. Ponadto, na podstawie wykonanych prac badawczych oraz ekspertyz dla przemysłu, przedstawiono praktyczne problemy związane z eksploatacją stali nierdzewnych i ich złączy spawanych.

Wobec dużej liczby gatunków stali nierdzewnych, metod i procedur ich spawania oraz różnych metod oceny spawalności, całościowe ujęcie tematu nie zmieściło się w przyjętej objętości monografii. Konieczne było wprowadzenie pewnych ograniczeń. Pominięto spawanie plazmowe i laserowe oraz wszystkie rodzaje zgrzewania i lutowania. Informacje o składach chemicznych i właściwościach ograniczono do podania typu stali, zakresów składu chemicznego i ich właściwości, wskazując normy i inne dokumenty, w których znajdują się szczegółowe informacje.

Monografia może stanowić cenne źródło informacji dla inżynierów i technologów zajmujących się produkcją spawalniczą. Może być również wykorzystana przez pracowników naukowych, doktorantów i studentów wydziałów mechanicznych i budownictwa wyższych uczelni technicznych.

Autor

„Praca pt. „Stale odporne na korozję i ich spawalność” opracowana przez dr. hab. inż. Jerzego Łabanowskiego stanowi solidne kompendium wiedzy z zakresu właściwości, spawalności i spawania wybranych stali odpornych na korozję oraz właściwości połączeń spawanych wykonywanych z tych stali. Autor zajmuje się stalami odpornymi na korozję od wielu lat. Szczególnie interesuje się ich właściwościami korozyjnymi. W tym zakresie przeprowadził szereg badań własnych. Jest autorytetem w uprawianej przez siebie dziedzinie: dysponuje podstawami teoretycznymi, badawczą wiedzą laboratoryjną i doświadczeniem praktycznym wynikającym z licznych kontaktów z przemysłem. Jest cenionym wykładowcą na macierzystej uczelni, występuje z referatami na seminariach i konferencjach.”

Fragment recenzji
prof. dr. hab. inż. Jana Pilarczyka

„Przedstawiona do recenzji monografia jest jedyną pozycją w literaturze polskiej obejmującą w sposób całościowy charakterystykę stali odpornych na korozję wraz z zagadnieniami dotyczącymi ich spawalności. Poza analizą dostępnej literatury, w monografii zawarty jest opis wyników badań Autora oraz przedstawiono praktyczne problemy występujące w czasie eksploatacji stali nierdzewnych i ich złączy spawanych.”

Fragment recenzji
prof. dr. hab. inż. Edmunda Tasaka

ISBN 978-83-7348-756-7